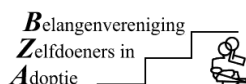

AdoptieOudersOverleg

AdoptieOudersOverleg AOO
P/a Ereprijslaan 26
3925 RZ Scherpenzeel
Tel: 020-5136416

Ministerie van Justitie
t.a.v. dhr. dr. E. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Betreft: : Te lange beslistermijn van
aanvraag tot beginseltoestemming

Scherpenzeel, 3 december 2008

Excellentie,

Onlangs hebt u het voorstel voor "Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en enkele bijzondere wetten in verband met de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen" (31 769), naar de Tweede Kamer gestuurd.

Bij Artikel IV van de voorgestelde wijzigingen, stelt u voor om aan artikel 5 van de Wobka een lid toe te voegen, te weten "*Onze Minister beslist binnen dertig maanden op het verzoek tot verlening van een beginseltoestemming.*"

Het AdoptieOudersOverleg is verbaasd en geschokt dat u met dit voorstel tot aanpassing van de Wobka, de huidige extreem lange wachttijd (2.5 jaar!) waarna aspirant-adoptiefouders pas uitsluitel krijgen op hun aanvraag voor een beginseltoestemming voor opname van een buitenlands kind ter adoptie, van een wettelijke basis voorziet.

Motivatie van het wetsvoorstel

De Raad van State geeft in haar advies (dossier 31769, nr. 4) bij dit wetsvoorstel aan dat "besslistermijnen aan moeten sluiten bij de werkelijke tijd die nodig is voor een zorgvuldige voorbereiding van het betreffende besluit". Daar voegt zij in hetzelfde stuk nog eens aan toe dat "de beslissing tot verlening van een beginseltoestemming een zeer ingrijpend karakter heeft" en dus "uitermate zorgvuldig voorbereid dient te worden".

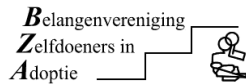
In de memorie van toelichting geeft u aan dat u gemiddeld "12 maanden voor de voorlichtingscursus (6 middagen) en het onderzoek van de Raad voor de Kinderbescherming naar de geschiktheid van de aspirant-adoptiefouders voor de opvoeding en verzorging van een buitenlands adoptiekind (3 á 4 gesprekken), het daarop volgende advies van de Raad en de beslissing van de minister van Justitie over de verlening van de beginseltoestemming (enkele dagen na het ontvangen van het advies)" een redelijke termijn vindt.

Wachttijd voorafgaand aan de start van de procedure

Als AdoptieOudersOverleg delen wij de mening dat het verlenen van een beginseltoestemming een zeer ingrijpend karakter heeft en daarom met de nodige zorgvuldigheid dient te geschieden. Die zorgvuldigheid betreft echter niet alleen de procedure, het betreft zeer zeker ook de omgang met de aspirant adoptiefouders. Het hanteren van een zeer lange wachttijd (gemiddeld 18 maanden) *voorafgaand* aan de start van de procedure, draagt volstrekt niet bij aan een betere zorgvuldigheid van diezelfde procedure.

De (verplichte) voorlichtingscursus is immers ook bedoeld ter oriëntatie van de aspirant-adoptiefouders zodat zij een zorgvuldige en weloverwogen beslissing kunnen nemen of zij al dan niet een (buitenlands) kind willen adopteren en de afweging te maken tot hoeverre zij in staat zijn een moeilijk plaatsbaar (special need) kind op te nemen. Het hanteren van een wachttijd van gemiddeld 18 maanden voordat zij een weloverwogen beslissing kunnen nemen

AdoptieOudersOverleg

over het al dan niet voortzetten van een adoptieprocedure, is een flagrante aantasting van hun rechtszekerheid omdat zij nodeloos lang in onzekerheid worden gehouden en draagt zeker niet bij aan de zorgvuldigheid van hun keuze.

Het AdoptieOudersOverleg is dan ook van mening dat een wachttijd van 8 weken zoals genoemd in de Algemene Wet Bestuursrecht een redelijke wachttijd is tussen aanmelding bij de SAV en start van de voorlichtingscursus.

Wachttijden tijdens procedure

Verder voert u als argument aan dat de grote wachttijd in de procedure mede bepaald wordt door "het beperkte aanbod van adoptiekinderen" en dat deze wachttijd doelbewust door u geplaatst wordt in de periode tussen aanvraag en verlenen van een beginseltoestemming.

Los van het feit dat wij vinden dat (adoptie-)kinderen geen handelswaar zijn, en dat het spreken over een "aanbod van adoptiekinderen" geen recht doet aan die kinderen die slechts via interlandelijke adoptie in een gezin kunnen opgroeien, is het hanteren van een lange wachttijd geen deugdelijk middel om "vraag" en "aanbod" in balans te brengen. Terzijde merken wij op dat er opnieuw geen enkele feitelijke onderbouwing gegeven wordt waaruit zou blijken dat er wereldwijd een afnemend aantal kinderen is die behoefte hebben aan interlandelijke adoptie.

Daar waar er structureel meer ouders zijn die een kind wensen op te nemen dan dat er kinderen zijn die opgenomen kunnen worden, zal een vaste wachttijd hier geen enkel soelaas bieden, tenzij de wachttijd zo lang wordt dat veel mensen alleen om die reden afvallen. Dit selectie criterium heeft volgens ons echter geen enkele relatie met de beoogde "zorgvuldigheid" die betracht moet worden vanwege "het ingrijpende karakter van het verlenen van een beginseltoestemming".

U spreekt de vrees uit dat het gezinsonderzoek zijn waarde zal verliezen als de termijn voor een beslissing korter zou zijn. Deze vrees kan natuurlijk niet worden weggenomen met een langere wachttijd *voorafgaand* aan het gezinsonderzoek. Indien er structureel meer aspirant-adoptiefouders zijn dan kinderen die voor adoptie in aanmerking komen, dan zal uiteindelijk de wachttijd bij de buitenlandse adoptie autoriteit bepalend zijn en niet de lange wachttijd alvorens een beginseltoestemming wordt verleend. Na de lange wachttijd is er immers nog steeds het 'teveel' aan ouders, maar nu met een beginseltoestemming. De structurele wachttijd voor opname van een buitenlands kind ter adoptie neemt dus niet af met een langere procedure tijd. Het gezinsonderzoek zal volgens uw redenering dan nog net zo goed haar waarde verliezen als wanneer de procedure tijd in Nederland korter zou zijn.

Bovendien willen wij u er uitdrukkelijk op wijzen dat de Nationale Ombudsman in 2001 nog eens bevestigd heeft dat het spreiden van de wachttijd over de gehele procedure een "onjuiste opvatting is" (zie Jaarverslag van de Nationale Ombudsman over 2001).

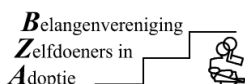
Overwegingen

De Nationale Ombudsman heeft al in 1996 klachten van burgers over een te lange beslistermijn voor een aanvraag tot een beginseltoestemming gegrond verklaard. Bij zijn uitspraak heeft de Nationale Ombudsman u opgedragen de nodige middelen en menskracht vrij te maken zodat binnen de redelijke termijn van 1 jaar een beslissing genomen kan worden op een aanvraag voor een beginseltoestemming.

In het jaarverslag van 2001 gaf de Nationale Ombudsman bovendien aan dat, bij tijdige planning, de rapportage van de Raad voor de Kinderbescherming binnen 8 weken na het afronden van de voorlichtingscursus zou kunnen worden uitgebracht.

Ook kwalificeerde de Nationale Ombudsman "het spreiden van de wachttijden bij adoptie over de procedure ter verkrijging van een beginseltoestemming" als een onjuiste opvatting.

AdoptieOudersOverleg

Daarnaast vormt de uitzonderlijk lange beslistermijn voor een aanvraag voor een beginseltoestemming die u nu voorstelt een ernstige beperking van het in artikel 6 van het Europees verdrag voor de rechten van de mens neergelegde recht om een zaak binnen een redelijke termijn aan de rechter voor te kunnen leggen. Een beslistermijn van dertig maanden kan in dit verband onmogelijk redelijk genoemd worden.

Conclusie

Volgens ons is het heel goed mogelijk om de procedure van aanvraag tot verkrijging van een beginseltoestemming zorgvuldig te doorlopen binnen de door uzelf genoemde termijn van 12 maanden. Een langere wachttijd voor het besluit over een beginseltoestemming is onwenselijk en helpt niet om de gewenste zorgvuldigheid bij deze procedure te vergroten. Indien de aanvraag voor een beginseltoestemming de opname van een volgend adoptiekind betreft, waarbij geen voorlichting nodig is en er slechts een beperkt gezinsonderzoek plaatsvindt, zou de procedure volgens ons zelfs binnen de redelijke termijn van 8 weken volledig doorlopen moeten kunnen worden.

Wij verzoeken u dan ook om Artikel IV uit het aan de Tweede Kamer voorgelegde wetsvoorstel 31 769 te verwijderen, de adviezen van de Nationale Ombudsman uit 1996 en 2001 op te volgen en de door de Tweede Kamer aangenomen motie (nr. 17 bij wetsvoorstel 30 551) van de Kamerleden Azough, Wolfsen, Teeven en De Wit uit te voeren en eindelijk de knelpunten bij het adoptieprogramma (zoals o.a. de te hoge doorlooptijden) op te lossen, zodat een besluit op de aanvraag voor een beginseltoestemming voor opname van een eerste kind binnen 12 maanden, en voor opname van een volgend kind binnen 8 weken genomen kan worden.

Wij stellen een open communicatie op prijs en zouden in het vervolg graag op de hoogte wil worden gehouden als dit soort wetgeving, die in enigerlei vorm op adoptie betrekking heeft, wordt overwogen en/of voorgesteld.

Wie zijn wij

Het AdoptieOudersOverleg (AOO) wordt gevormd door vijf adoptieouderverenigingen: Landelijke Vereniging Adoptieouders (LAVA), Adoptievereniging de Rode Draad (AVRD, kinderen uit China/Taiwan), Belangenvereniging van Zelfdoeners in Adoptie (BZA), Adoptie Vereniging der Gereformeerde Gezindte (AVGG), en Adoptievereniging Protea (kinderen uit Zuid-Afrika). Het AOO behartigt de belangen van (aspirant) adoptieouders en hun eventuele adoptiekinderen. Wij behartigen deze belangen niet alleen bij de bij adoptie betrokken partijen zoals vergunninghouders, het ministerie van justitie en de Raad voor de Kinderbescherming, maar ook bij partijen die niet bij de adoptie betrokken zijn maar waarvan het onderwerp wel van belang is voor (aanstaande) adoptieouders.

Met vriendelijke groet,
AdoptieOudersOverleg

G.W. Willemsen
LAVA

J. Hekhuis
AVRD

A.K. Nieuwland
BZA

L. van der Lelij
AVGG

M. Boender
Protea